

УДК 634.6:634.1-15

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНЖИРУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Петренко С.О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри садівництва, виноградарства, біології та хімії ОДАУ, старший науковий співробітник відділу інтродукції та селекції малопоширених плодових, декоративних та ароматичних рослин
ІКОСТ НААН України
petrenko_s_a@ukr.net

Меленчук М. М., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти Спеціальності 203-Садівництво та виноградарство
Одеський державний аграрний університет

Інтродукція нових видів та їх розмноження слугують базою збереження біорізноманіття рослин і джерелом розширення асортименту видів, що використовується в садівництві та ландшафтній архітектурі.

Особливо актуальним є питання введення в культуру та освоєння нових видів рослин, а плодових – особливо, в зв'язку з глобальною зміною клімату, що намітилися в останні десятиріччя. Інтродукція й акліматизація та створення нових сортів малопоширених плодових рослин в Україні сприяє збільшенню біорізноманіття нашої флори.

Біоекологічне різноманіття є світовим надбанням надзвичайної цінності для теперішніх і майбутніх поколінь в епоху науково-технічного прогресу, що супроводжується погіршенням екологічних умов. Особливо актуальним є питання введення в культуру та освоєння нових видів рослин, і зокрема плодових, що пов'язано з глобальною зміною клімату в останні десятиріччя. Інтродукція й акліматизація малопоширених плодових рослин в Україні сприяє збільшенню біорізноманіття нашої флори. До нових перспективних плодових культур з великим біологічним і господарським потенціалом для Південного степу України належать види роду *Diospyros* L., *Asimina triloba* (L.) Dunal та *Ziziphus jujuba* Mill. Для існуючих видів малопоширених плодових характерними є висока врожайність та висока споживча цінність плодів. Високі харчові і лікарські властивості плодів згаданих видів зумовлені наявністю в плодах пектинових речовин, легко засвоюваних глюкози і фруктози, вітамінів, мінеральних солей тощо.

Адаптаційна здатність різних видів, особливо малопоширених плодових - найважливіший показник можливості існування такої популяції. Особливо коли йдеться про культивний ареал, що формується за межами природного ареалу виду.

Зусилля інтродукторів і селекціонерів, як в Україні так і за кордоном, завжди були зосереджені на впровадженні у виробництво нетрадиційних рослин та їх

сортів. Раніше такі види рослин колекціонувалися в ботанічних садах, дендропарках, але мало розмножувалися й поширювалися. Останнім часом саме завдяки зусилля науковців ботанічних садів рідкісні, або нетрадиційні рослини користуються попитом через високий вміст в плодах (а часто і в інших органах) біологічно-активних речовин.

Досвід вирощування *Diospyros L.*, *Asimina triloba (L.) Dunal* та *Ziziphus jujuba Mill*, за межами Південного берегу Криму, свідчить про те, що погодно-кліматичні умови Південного степу України цілком відповідають їх біологічним особливостям і вони, за належних агротехнічних прийомів, придатні для культивування на присадибних ділянках, дачах, аматорських та фермерських садах. Отже, дослідження їх біоекологічних властивостей є актуальним.

Спрямованість наших подальших досліджень обрана з урахуванням цих результатів. Впровадження в виробництво результатів програми дозволить створити в Південному степу України виробництво нових видів продуктів харчування з цінними харчовими, дієтичними та лікувальними властивостями, екологічно чистих (немає потреби в хімічних обробках через відсутність шкідників та хвороб) і значно дешевших ніж традиційні.

Свіжі та сушені плоди інжиру у всьому світі користуються значною популярністю завдяки унікальності свого біохімічного складу та приємним смаковим якостям, крім того вони мають добру засвоюваність організмом людини.

В свіжих плодах інжиру в залежності від сортових особливостей та умов вирощування міститься в середньому від 9 до 28% цукру. Звичайно найбільша його кількість накопичується в плодах, що вирощуються в умовах сухого субтропічного клімату, коли загальна кількість сухої речовини сягає 30-36%. Для порівняння, сушені плоди інжиру містять 55-70% цукру від загальної маси.

Цукри інжиру представлені в переважній кількості моносахаридами – глюкозою і фруктозою, які є найбільш легкозасвоюваними для організму людини. За кількістю цукрів і калорійності інжир займає серед сухофруктів одне з провідних місць.

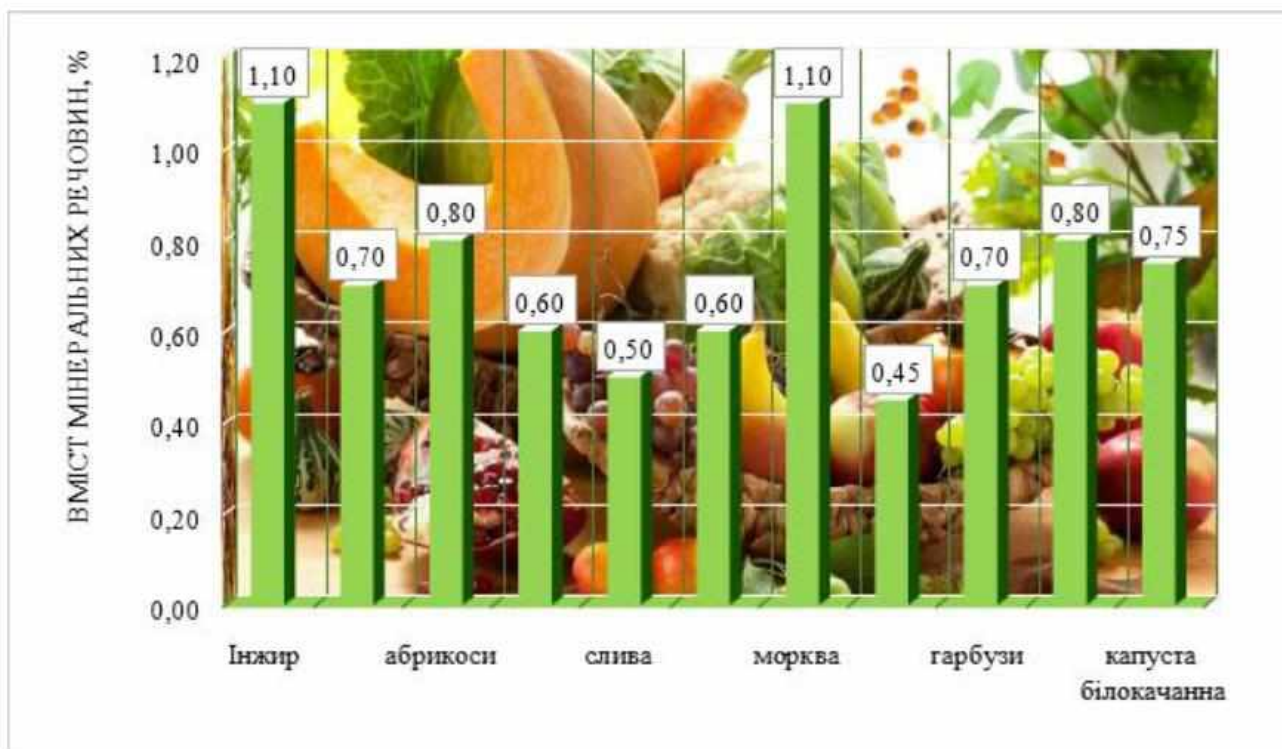

Рис. 1. Вміст мінеральних речовин у свіжих плодах і овочах

За вмістом мінеральних речовин інжир також займає одне з провідних місць серед плодоовочевої сировини.

В сушених плодах інжиру вміст мінеральних речовин може сягати 3%, що майже в 2-4 рази вище ніж у більшості інших фруктів та овочів. При цьому сушений інжир ще багатий на залізо, мідь, фосфор і магній.

Рис. 2. Харчова цінність в 100г інжиру

Крім високих харчових якостей плоди інжиру є дуже цінним дієтичним продуктом – вони здатні швидко поновлювати сили та серцеву діяльність послабленого організму, сприяють покращенню діяльності шлунку та перистальтиці кишківнику.

Основним напрямком переробки інжиру є сушка. На відміну від інших сухофруктів, які в переважній більшості є напівфабрикатом для кулінарії, сушений інжир є кінцевим продуктом, що можна безпосередньо вживати в їжу, як десерт і ласощі.

Окрім вживання в свіжому та сушеному вигляді, плоди інжиру успішно використовуються в переробці для виготовлення різноманітних видів варення, джемів, пастили, компотів, цукерок. З низькосортних плодів і відходів від сушки виготовляють інжирну каву та корми для худоби.

УДК 634.7:631.8

ЗАСТОСУВАННЯ КОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ З ПОЛИВОМ ПРИ ВИРОЩУВАННІ РОЗСАДИ СУНИЦІ ГІБРИДУ SORAUA F1

Балан Г. О. кандидат сільськогосподарських наук
Мельниченко А.Ю. магістр спец. 202 «Захист і карантин рослин»
Одеський державний аграрний університет

Ягоди суниці використовувалися в їжу з найдавніших часів, і завдяки незрівнянному аромату і чудовому смаку є одними з найулюбленіших десертних ягід. Потреба ринку в суниці задовольняється слабо, хоча кожній людині необхідно вживати на рік не менше 2кг суниці. Постійний та високий попит населення на свіжі ягоди та продукти переробки обумовлюється їх високими смаковими якостями. Суниця дуже пластична, її можна вирощувати у різноманітних ґрунтово-кліматичних умовах. Вона добре зимує під сніговим покривом і тому може давати хороші врожаї у північних районах, ніж більшість культурних ягідних рослин. З розвитком захищеного ґрунту з'явилася реальна можливість отримання ягід взимку та навесні.

Для вирощування рослин з насіння використовують метод гідропонного вирощування рослин, що відноситься до прогресивної технології вирощування. Використання гідропонної культури дає змогу максимально автоматизувати всі технологічні процеси і контролювати вологість субстрату, повітря та освітлення, програмувати врожай. За дотримання всіх вимог рослини добре ростуть і розвиваються.

Матеріали та методи: В якості посадкового матеріалу використовували насіння суниці гібриду Soraya F1 для професійного вирощування від компанії голландських селекціонерів ABZ Seeds. В роботі було взято за основу методи та